

BIKEROVO JARO OD A DO Z

Na farmě poblíž městečka Bethel ve státu New York se ve dnech 14. – 16. srpna sešlo na 400 000 mladých lidí na festivalu míru, hudby a lásky Woodstock. Třebaže koncerty přerušila bouře a liják, akce pokračovala nehledě na bahno, v němž se pozemky farmy proměnily.
- New York Times, 17. srpna, 1969

A obdobně je to s bikováním na jaře. Rock n'rollem by mělo zůstat i přes to, že tající promrzlá půda skýtá pneumatikám oporu srovnatelnou s namočenou houbou na školní tabuli, občasný deštík prověří naši morálku uprostřed švihu a identifikace týmové příslušnosti, v jiných dnech čitelná podle nápisů na dresu, tentokrát může přinést nejistotu i při pohledu do tváře. Aby měla vyjíždka opravdu dobrý zvuk, stojí za to dodržet těch pár akordů a správný rytmus, stejně jako před vystoupením nástroje řádně naladit. Na horách jsou ještě kupy sněhu, a tak kdo se rozhodne poctivě cvičit, nebude záhy třeba na Velo Campu v Jeseníkách litovat.

Sníh i bahno jedno jsou

Přechod jízdních dovedností mezi sněhovou příkrývkou a kyprým bahnem je velmi plynulý. Podobné skupenství terénu volá po příbuzné, ne-li přímo shodné technice kormidlování. Zásadou číslo jedna je plynulost: při zatáčení, záběru, brždění. Zbrkllost a prudké manévry nepřinášejí kýžený účinek. Přenos síly z kazety na vzorek pneumatiky je dobré dávkovat citlivě, se středně těžkými převody, rovnoměrně, s dostatečným zatížením zadního kola. Pohyb řídítky je nejlepší rozvážený, s větší poloměrem zatáčky a rozdělením hmotnosti jezdce nad obě

kola. Cyklokrosaři propagované posílení adheze šlapáním v zatáčce skutečně funguje. Majitelé ráfkových brzd by měli počítat se zanesením ráfků bahnem, a tak stejně jako na sněhu brzdít v předstihu, aby se kontaktní plocha nejprve očistila. Rovněž by neměli zapomínat na pokles účinnosti kotev po průjezdu louží či stružkou. I vlastníci lesklých disků uprostřed kol potom musejí pamatovat, že je lépe rychlost přidávat povolením páky na řídítkách, než zoufale pozdě smýkat zablokované kolo po terénu ve vidině blížícího se kmene stromu.

Voda je přítel

- ▶ Ačkoliv se cestou ze švihů leckde nabízí po ruce vysokotlaká myčka u čerpací stanice, maximálním tlakem pro očistu stroje by měla zůstat zahradní hadice. Wapky by se měl biker štítit jako čert kříže!
- ▶ Komu by se hned po dojetí chtělo stroj mýt? Stejně jako kuň ale žádá hřebelcovat hned, i bike se nejlépe čistí po sesednutí. Za den, dva již přišlé nečistoty jdou dolů urputněji.

O tom pouštění žilou

Argument zabíjení kola jeho vystavením drsným podmínkám zimního a jarního ježdění je silně zavádějící. Pochopitelně, že kolo provozem stárne. Na druhou stranu zejména s příchodem diskových brzd je dopad bikování na stroj notně eliminován. Ráfky totiž byly tou nejkrvavější frontou střetu s bahnem. Disky jsou mnohem méně vystaveny nečistotám.

Co se pohonu týče, kaše z hlíny mu samozřejmě neprospívá, převodníkům, řetězu a kazetě však dovede slušně zatopit i letní prach. To by pak jeden mohl na užívání kola takřka zcela rezignovat. Odpružení si při elementárním servisu poradí s nečistotami hravě, stejně tak těsnění nábojů či středu. Sedlo a oblečení pak výrazně ochrání blatníky. A takové pneumatiky se na bahně ojíždějí dokonce méně než za sucha. A sníh je dokonce nejmilosrdnější k technice ze všech povrchů vůbec. Tedy pokud se necouráme prosolenou kaší silnic.

Okolo biku

Současný bike je na provoz v nehostinných podmínkách velmi dobře připraven a sníh nebo bahno nejsou zdaleka tak nebezpečné jako jemný přímořský písek nebo prosolená břevka. Přesto není na škodu mu několika drobnými figly být v přetahování s terémem nápomocni.

sedlovka ▶ Vazelína zamezuje srůstu s rámem, čas od času je třeba sedlovku vyjmout, očistit a znovu namazat.

tlumič ▶ Ochranu neoprenovou nohavičku nelze než doporučit. Po vyjíždce se sluší ji sundat, tlumič očistit a občas i postříknout jeho pracovní plochu silikonovým/teflonovým mazivem a zapružením jej vstříbat do těsnění. Po celosezonním ježdění možná bude na čase optat se na servisní prohlídku.

řetěz ▶ Husté mazadlo pro extrémní podmínky nebo přímo motorkové proveniencce zaručí slušnou funkci i v řádném pudingu bahna. Po očištění řetězu hadicí a otření hadrem podle potřeby znovu aplikujeme.

čepy ▶ Zapouzdřená ložiska většinou opracují celou sezonu bez újmy, starší modely celoodpružených konstrukcí s kluznými ložisky mohou vyžadovat pečlivější péči. Vše by mělo být uvedeno v manuálu přiloženém ke kolu – tedy v jezdcově bibli k dočtení. Od intervalu údržby po typ maziva a postup zázkroku.

pedály ▶ Nejlepší variantou je nasadit otevřené modely jako Time, Crank Brothers nebo poslední generaci Shimano či Ritchey. U uzavřenějších náslapných mechanismů se vyplatí namazat dovnitř pedálu hojně vazelíny.

převodníky ▶ Po vyjíždce očištěné prostory mezi převodníky se odvědí jednak čistým řetězem při mazání a pak pochopitelně jistotou změny převodů.

ventilky ▶ Čepičky v marastu zaručují, že v případě potřeby dohuštění za humny nebude ventilek zanesen.

pneumatiky ▶ Specializovaný ostřejší vzorek do bahna, popřípadě ještě s měkčí směsí, pochopitelně přijde vhod, každopádně pozor na průchodnost rámem – u každé pneumatiky musíte počítat s nárůstem objemu bahnem. Rozhodně potom do bahna patří nižší tlaky, než bývá obvyklé. Nebojte se upustit, dnešní pneumatiky vydrží v boji proti tesákům terénu překvapivě mnoho.

ráfky ▶ Trialisté si kdysi natírali ráfky pro zvýšení ostroty stisku čelistmi asfaltem. Zkuste to také.

rám ▶ Vyplatí se nezapomenout namontovat chybějící šrouby do otvorů pro košík. Drbání hadrem na sucho pak spolehlivě odře lak – proto vždy s vodou!

vidlice ▶ Narodil od tlumiče vidlice pracuje s větším množstvím oleje, u některých modelů se proto nevyhnete nasazení řidší směsí. Většinou jde ale o starší typy či opravdu třeskatý mráz. Nejčastěji doladíte funkci regulačními kolečky. Zcela základní verze pak možná snesou aplikaci řidší vazelíny na kluzná pouzdra – tedy zevnitř. Obdobně jako u tlumiče lze doporučit ochranné botky povrchu vnitřních nohou, opět odnímatelné pro vyschnutí. Rovněž servis po celoročním ježdění je rozumnou investicí. U elastomerových vidlic s vazelínou bez mazání olejem, tedy tzv. suchých, se v drsných podmínkách jeho interval radikálně

snižuje. Oba komponenty odpružení, vidlice i tlumič, by pak při velmi chladných teplotách neměly být zbytečně vystavovány přílišným teplotním šokům – řekněme z vytopeného bytu raději přes chodbu než rovnou na ranní mráz.

hlavové složení ▶ Dolní misce a ložiskům v ní pracujícím výrazně prodlouží životnost neoprenový pásek, obdobnou funkci (byť s body dolů za estetiku a obtížnost montáže) poskytne také ústřížek duše.

gripy ▶ Rukojeti se stahovacími objímkami se nabízejí v nejrůznějším provedení a jsou zaručeně nejlepší cestou, jak mít vedení stroje stále pevně pod kontrolou, nehledě na déšť či pád do bahna.

brzdy ▶ Účinnost špalíků je věcí experimentu stejně jako u destiček diskových brzd. Rozhodně ale zkraje roku žádá oboje obložení brzd častější kontrolu stavu než v suchém létě. U hydraulických brzd pak automobilová kapalina DOT podle údajů nejednoho výrobce chtě nechtě mírně absorbují vodu, takže po deštivé sezoně se funkce snižuje.

bovdeny a lanka ▶ Pravidelné mazání vazelínou či sprejem udrží řazení i brzdy lehce operující. I tak frekventovaný provoz zřejmě vyvolá potřebu výměny jak u bovdenů, tak zrezlých lanek. I přes sebelepší těsnění koncovek totiž voda dovnitř stejně pronikne.

Šaty dělaj' bikera

Základem jarního oblékání je vrstvení oblečení. První patro na kůži představuje funkční prádlo, následuje hřejivá vrstva tvořená dresem, dlouhými kalhotami či návleky. Třetí část sestavy tvoří izolační krunyň, tedy větrovka. Pochopitelně v rámci možností funkční, dýchající.

Smyslem vrstveného oblékání je možnost doladovat oblečení v průběhu jízdy podle změny klimatických podmínek. Batoh s fleecovým trikem či naopak letními rukavicemi proto přijde vhod. Není totiž větší chyby, než se obléci tak, že v prvním kopci jede cyklista v malé osobní sauně. Méně je většinou více. Z téhož důvodu jsme v tomto období v redakci skeptičtí ke spodnímu funkčnímu prádлу pošítemu neprofoukavým materiálem – tuto funkci plní v chladu bunda, „nefuk“ jen zvyšuje

pocení, aniž by jej včetně přebytečného tepla solidně transportoval od těla. Naopak na kalhotách přijde neprofoukavý přední díl k duhu.

Chlad na prstech nohou je velmi nepříjemný, zastaví jej nejspíše stále ještě zimní tretry. Návleky pomohou také, navíc bodují coby chrániči treter proti marastu. Prochladnutí achilovek i prstů úspěšně blokuje také neprofoukavé ponožky.

Při praní garderoby se vyplatí větrovky a oděvy s membránou prát ve speciálních přípravcích z outdoorových obchodů. Běžný prací prášek totiž smývá vodoodpudivou impregnaci materiálu.

Tomáš Taich

Foto: Robyn Trnka, Jerry Efeb, Rudolf Hronza, Miroslav Šup

Podpultové tipy

- Batoh je dnes považován za standard bikerova vybavení, takže s přibalením náhradních ponožek, rukavic či dresu není problém. Nejedna letce na tlustých gumách již zjara ocenil možnost vyměnit mokrý oděv za suchý.
- Každé jaro s jen trochu silnějšími paprsky se vyloupne nemálo jezdců hned s krátkými kalhotami. Mějte rádi svá kolena a svalstvo – dopřejte jim postupnou aklimatizaci na teplo.
- Jak již bylo vzpomenuáno, blatníky mají na biku v jarní sezoně své místo. Ač kdysi jejich odložení symbolizovalo sportovního ducha stroje, dnes jejich design, operativnost montáže i funkce naopak pomáhají v terénu. Inu, další inspirace motorkami. Stínítko pod dolní trubkou, tzv. crud catcher, se přitom nemůže s blatníkem montovaným rozporkou zespu do sloupku vidlice rovnat, leckterému bikerovi ale vadí pocit zakrytého předního kola a u vidlic Manitou s obráceným obloukem kluzáků občas dochází ke kontaktu s blatníkem.
- I přes blatníky a crud catchery zabloudí něco kapek až na brýle. Nečistěte však jejich zorníky kapesníkem na sucho – snadno se poškrábou. Je lépe nechat mytí na doma pod vodovod anebo stříknout brýle trochou vody z bidonu či camelbaku (bez iontového nápoje nebo sladkého čaje).
- Pokud si přes všechnu snahu a cyklistické plány postaví počasí hlavu, vyplatí se strávit den v posteli s dobrou knihou či diskmenem na uších – proč si koledovat o nastydnutí? Vždyť sezona teprve začíná a už zítra to může být lepší!

